

Opsplitsing orde zou notariaat goed doen

Repetierend notarieel werk is steeds beter te automatiseren. Hierdoor wijzigt zowel de werkwijze als de maatschappelijke positie van de notaris. Steeds vaker verkoopt de notaris in feite een automatisch gegenereerd computerrapport als authentieke akte. De automatiseringsslag leidt tot twee soorten functionarissen: de administrateur met (bijna) alleen standaardakten die automatisch zijn ingevuld en de klassieke full-servicenotaris. De aanbieders van notariële automatisering zullen een vergelijkbaar pakket en inhoudelijk haast identieke aktes aanbieden. De administrateurs opereren hierdoor op een markt waar de prijs bepalend is voor de omzet. De full-servicenotaris verleent diensten op maat en op academisch niveau, waardoor wel prijsverschillen mogelijk zijn. Dit onderscheid zal alleen maar duidelijker en groter worden, met als gevolg dat een opsplitsing van het notariaat onvermijdelijk wordt. Met twee steeds meer functioneel verschillende kantoortypes zal de beleving van het groepsbelang binnen één orde verder afnemen. Nu al is de betrokkenheid van de leden bij de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) minimaal. Recent zijn drie rapporten van de KNB verschenen. Het rapport 'In transitie' bedient de klassieke notaris met de visie dat de adviesfunctie dient te worden versterkt. 'Met recht vooruit' accentueert de administratieve functie van de notaris. Met twee groepen die verschillen in output, werkwijze, marktpositie en kennis komt de positie van de orde als vanzelf onder druk. Ook de KNB ziet dat, blijkens het rapport 'Een verbeterde Orde', ook. De KNB wil de orde revitaliseren door de invloed van de leden te verhogen. Ze negeert de bestaande opsplitsing in het notariaat en accepteert de vervlakking van haar dienstverlening. Twee steeds meer verschillende groepen passen niet in één orde. Met twee orden zouden beide groepen notarissen zich orde- en markttechnisch volop kunnen ontwikkelen, en een bijdrage aan de eigen orde voor een dienstenpakket op maat kunnen betalen. Het collectieve gevoel binnen elke orde zal toenemen. Het nadeel van een notariaat dat met twee monden spreekt moet voor lief worden genomen.

Ritzo Holtman is notaris te Utrecht.